Ɵsmer byriin proliitaarinar negedegtii   Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin ЧNEN

BK (b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. eble-
iin B-M. zebleliin emenees eder byri niitelegdene. IX zilde garça baina.

1932 onii Ijyyli 24 eder

№ 171 (724)

Zakika yne:
Sara byriiin 1 tekerig. Alsan gazaruudta 1 tek. 30 men. G. daada ulasta—1 tek. 50 men. Dugaar nezeediin yne 5 menge

„B-M. Ynenii" koroonl aadris: Верхнеудинск, Центросоюзная к. С тех, № 2-23, каб. ред. № 361.

Baigalda neefti bii

Moskvaa 22 (Tass) Baigal dalai şadar neefti gedeg gazariin to- sobii geze şinzelseni ynen bolzo baina. Sajakan Baigal dalain ergide, Selenge merenii jesen salaa bolzo oroson gazarta gazar eremdeze, 162 meetr gyn gazaraas ton kyçetei gaas orgilozo garaba. Dooşoni eremdeze baina

BK (b) Namiin B.-M. MK ba MKK-iin 2 dugaar pleenymiin tegeskel

Ene Ijyyliiin 15-18 ederyydte bolzo engersen BK (b) Namiin B.-M. M.K. ba M.K.K. kojordugaar kamtarsan pleenym bol aikabtar jike ulas teriin çanartai asuudaluudiigi zebleze, manai respyybligiin emene ene eder şiidkegdeke josotoi tuiliin çukala keregyydte onçotoi togtooluudiigi gargaba.

Ene pleenym bol taban ziliin tesebiigi derben zilde dyyrgeze udaadaki taban zilde orolgiin kizaar deere togtozo, kojordoki taban ziliin tesebte saad tybeg ygei orokiin yndese tabika jabuulalganuudiigi tegeskekii zildee byrin dyyrgekiin telee ilaltanuudaa temdegleze, dutuunuudaa şyymzeleze, ene syylçenyydiigi byrimesen usadkakiin loozon dooro engerebe.

Pleenym deere bolson nege jike asuudal bol aşag olzoboriiin yiledberinyydiin ba kedee azaliin barilgiin jabadal tukai zeblebe. Aşag olzoboriiin yiledberiiin barilgiin teseboni araikan 50-60% ba kedee azaliin barilgiin teseb 13% dyicedkegdesen, barilgiin froonto deere aikabtar gyn dutuunuudtai baisanaa ileryylebe. Yndesen şaltagaani bol (barilgiin keregcel ba kedelmeriiin kyçen dutamag, barilgada kereglelze bolko nutagiin kereglelyydiigi keregleke ygei kargis kandalga tekerieen zildee barilgiigi yrgelzeleke jabadaliigi kaikaraka ygei yzegdelyyd ba nek. Staalinii zurgaan zyiliin zaabarinuudiigi barilgiin kedelmeride yndesen bolgozo çadaa ygei deere olood pleenymiin caaşadaa kiike kedelmeri zaasani bol bykii barilgiin yndesen bolko barilgiin kereglelyydiigi abadag ba byteedeg yiledberinyydiin barilganuudiigi tonç jaaralaar onisoto kyçiigi kereglеke joso nebtergen şinedkeke byteesen keregcelyydiin eeriin yniigi kimdaruulkiin yiledberi gol bolgoko, kedelmeriçediin calin eke jabadaliigi ba kedelmeriiin emkidkeliigi josoçolon tabiza kedelmeriçediin togtuuri ygei baidaliigi usadkaka, kyçee emkitei zagsaaka ba onobçotoi ketelberi bejelyylkiin tula aşag olzoboriiin çukala çukala yiledberinyydiin barilganuudiin tegeske caguudiin bolzoruudiigi togtoozo komunaalni ba kedelmeriçediin bairiin barilganuudiigi kurdabçalaka gebe. Barilgiin emkinyyd bol tekerieen zilde barilgiin kedelmeri yrgelzeleleze barilgiin tesebiigi dyyrgeke josotoi gebe.

Ede barilganuudiin dunda Burremzavoodiin barilga aradiin azaliin debzilte ba Buriaad orondo yndesen prolitaari kaadra beledkekiin yndesen yiledberi bolko çanar talaarani karaza pleenym bol jikeken sedkelee tabiza ene barilgiigi kurdabçalakatai bari- caata olon zyiliin çukala togtooliigi gargakatajaa kamta ene gigaantada kedee rajoonuudaas kedelmeriçediigi elsyylkedee nutaguudta oilguulaltiin kedelmeri baga jabasan deerees jarşag tybeg uçaraka yzegdelyyd baisaniigi temdegleze enyynees koişoo kedelmeriçediigi elsyylke jabadalda oilguulaltiin kedelmeriigi yndesen bolgozo kedelmeriçedeer kangaka jabadaliigi erçemtei bolgoko zam zaaba.

Pleenym bol maliin azaliigi socaliis zamaar bolboson eskeberi deere kegzyylke kooliin bata suuri bolko ebesenii kedelmeriiin tukai çukala zebleen bolgobo. Ene ziliin niuurta engeregçe ziliinkiees ebese kuriaalgiin talmaigi 850153 gaa kyrter yrgedkegdesen ba 100 mingan gaa gazarta kojor cabçalga kiikeer teseb eceslen batalaza ababa.

Ene tesebiigi gyicedkeke jabadal bol ebesenii çimiigi geeke ygei, manai ende şine yiledegdeke kojor cabçalgiigi cag bolzoroorni kangamaar jabuulalga kiikiin tula niodonon ziliin alduu dutuunuudiigi gyiced şyymzelen aimagiin baidaliigi ilgabarilan karaza tus tesebyydiigi tuşaakatai kamta ebesenii tosebiigi gyicedkeke jabadalda sovkoos kolkoosuudiin kubi suuriigi jikedkekiin kereg onçolon temdeglebe. Ene zunii niuurta 70 mingan toonno çimetei kooliin siilos beledkeke jabadaliigi daiçalan oroko negen zorilgo bolgobo.

Ɵbese kuriaaka ba siilos beledkeke tesebyydiigi byrin dyyrgeke keregte Maşiina teeknigiin çanar tuiliin jike tula Ɵ.S.S-diin ba ali baigaa maşiina tarmuur zergiigi zasabarilka jabadaliin dutuunuudiigi biçiikanç saad ygei nutagiin argaar gyiceeze, ebese kuriaalgiin teseb gyiceeke jabadalda jamarç gadaadiin şaltagaan ygei tula imagta la nam zebleliin emkiiin odoo bodoto opiratiivna ketelberi eke ba kolkoos sovkoosuudiin kedelmeriiin kyçiigi zeb kubaaza tedenii socaliis keçeeliin dolgiiigi ergekiin yndesen deere ebesenii kurialgiin tesebiigi bogoni bolzor dotor dyyrgekiin daabari namiin emkiiin ujalga bolgobo.

Ene ziliin tariaa kuriaalgiin kampaani tukai asuudaliin zebleldeen bol B K (b) Namiin T K ba SSSR AKZ-iin Ijyyli 5-nii tariaa kuriaalga tukai togtooliigi Buiraad Oronoo jaaza bejelyylke tukai togtool gargaba. Garasan yrzeliigi geen ygei cem kuriaaza abaka jabadaliin tula temeceke kereg bol yrgelziin brigaada baiguulkiin yndesen deere, kedelmeriiin emkidkeliigi zeb tabiza bogonikon bolzor dotor, MTS-diin udaridan oroko suuri olgon baiguulagdasan emkidkelyydiigi zagsaaka jabadaluud tariaa kuriaalgiigi buşuu dyyrgeke gol zamuud bolzo eke josotoi geze zaaba.

Pleenym deere zebleliin kedelmeriiin tukai asuudal baisan. Buriaad orondo aşag olzoboriiin yiledberinyydiigi delgeryylen baiguulka ba socaliizmiin zamaar eleseze baigaa kedee azaliin debzel, tedentei daşaramdasan angiiin temeceliin kurcadal bolbol zebleliin oronuudiin kedelmeriiigi şinedken baiguulalgiigi kereglеze baibaç ene jabadalda dutamag zyilyyd olon, zişeelebel: ilaagajaa aimag somonuudiin kedelmerinyyd şinedken tabigdaza gyicee ygei, ketelberilegçedeni olonkidoo sula, namiin ketelberi sula, zebleliin kedelmeriçed togtoco bagatai, tedenii amidaral baidaliin kangalta muuede uçaruud zebleliin kedelmeriiin çanariigi ergeke jabadalda yndesen saadnuud bolno geze olbo. Pleenym bol aimaguudiin gyicedkeke komiteeduud ba T.G. kiin fraakcada zebleliin kedelmeriigi çanarzuulkiin jabadal darui kiikiigi dalgaba. Eneni bol kolkoosçon ba emçiin azaltanaas zebleliin aparaadta debzyylke ba bii kedelmeriçedee suuridani bekizyyleze zebleliin kedelmeriçeniigi beledkeke tyr surguulinuudiigi tedeneer engergyyleze zebleliin kaadra beledkeke, tedenii amidaral baidaliin taliigi saizaruulkiin bodomzo tabika. Zebleliin kedelmeriiin dotorki uridani togtoson gurimiigi usadkan zebleliin seekce ba kolkoos sovkoosuud yiledberiiin orondo baisan depytaaduudiin belegyydiin kedelmeriiigi ergeke ba somonii zebleliigi toiruulan keçeelten gabşagaiçuud ba ulaan partizanguudaas edebkiteniigi bii bolgoko zamaar ularika gebe. Zebleliin aparaadta şurgasan lama, nojod, niudargaçuud etegeedyyd cem ceberlegdeke josotoi.

Iigeze şuud kubilalta kiize zebleliin emkinyyd bol tol maliin azaliin şine losonii eskeberiiin, remzavood tyryytii yiledberiiin ba kedee azaliin barilgiin, kolkoosiin aza aknin bekizyylelgiin, ebesenii ba tariaanii kuriaalgiin bolon sojoliin kubiskaliigi erçemtei jabuulakiin ede bykii socaliizmiin odoo yjiin jabuulalganuudiigi oroiloko ba oroiloko ujalgatai geze pleenym zaaba.

M, K. ba MKK 2 dugaar pleenym bol Buriaad oronii indyystrizyylke gyn jike barilgada oroson ba ebese tariaa kuriaalgiin ekin jike kariuucalgatai yjede togtozo tuiliin çukala togtooluudiigi gargaba. Edeni dyyrgeke keregte angiiin daisad ba tedenii teleelegçe baruun „zyynii" oportuniistanar saad kiikiigi oroldogçodtoi kair ygei temeceze ede togtooluudiin udka çanaraar olon temen azaltaniigi nebtergekiin jaaral yiledberi bolgokiigi namiin emkinyyd keçeeke josotoi.

BURREMZAVOOD TEEŞE ƟDƟR ILAGAD YGEI SANALAA TABIKA

16 sara dotor Deede-Yde kotodo paravooz zasabarilaka ba vogoon byteeke zavood—giigaanta baiguulka jabadal jere sanakada belen baibaç ynendee baga kereg bişe, iimiin tula manai Buriaad-Mongol respyybligiin byke kemelmeriçen, kolkoosçon ba emçiin azalçadiin bodol sanaliigi tus barilgateeçe kanduulka ton çukala.

Buriaad Mongol ulasiin byke nam, komsomooliin ba zebleliin, yiledbereçenii ebleliin emkinyydiin odoo cagiin gol çukala zorilgo bol niite aradiin dunda ergeneer oilgomziin ba nebteryylgiin kedelmeriiigi ekilze baisan paravooz zasabarilaka ba vogoon byteeke zavoodiin azakuin ba ulas teriin udka çanariin tukai jabuulkani zailaşa ygei bolno.

Oilgomziin ba nebteryylgiin kedelmeriiin og zorilgo udka çanarani, kedelmeriçen. kolkoosçon ba emçiin azaltanda ba doodo çadaltaniigi ene barilgiin kedelmeride çadakiin zergeereni tusa kyrgyyleke zorilgotoi ba josotoiç baina.

Manai respyyblig dotorki aimaguud ene barigdakajaa baisan gigaantada çadal çadaliin zergeer kedelmeriçenii kyçeer kangakiigi beje deeree ujalga abasan baibaç menee eder kyrter tus ujalgaa dutuu dyyrgesen baina. Zarim namiin ba komsomooliin geşyydiin kolkoosiigi ketelberilegçeneriin ba kolkoosçodiin zegees Burremzavoodiigi barika jabadaliigi oiçooko ygei yzegdelyyd karagdaka uzaruud baidag azai. Geketei kamta tus Burremzavoodiin kaadriigi erkilke tasag bolbol kedelmeriçenii kyçiigi ali zergeer elseze baisanii medee baikani bolbol kedelmeriçendee caaçaa jaaza emkilen jabuulkiin gerel ygei eeree bytekede naidaad suusanaas ondoo ygei bolno.

Zavoodiin kedelmeriçediigi keregseleer kangaka jabadal odoo yjede gyiced emkidkegdeze çadaa ygei baikaas, nutagtaa beledkeltei garka ygein erkeer kedeegees jeresen kedelmeriçediin zarimani kubcasa muutai, kebteze untaka oron ba kuçalga baika ygei, kamtaaraa baidag bairani muu baina.

Burremzavoodiigi erçemtei gyicedkekedee gancakan kedelmeriçenii kyşeer kangaad dyyrgeke bişe, barilgada kereglegdeke modo kirpiice eldeb çuluu g. m. zyilyydiigi beledkeke josotoi aad eneni gyiced bişe, zişeelebel: kizaariin gyicedkeke komiteediin togtooliin yndeseer 120,000 k. m. moncogor modo beledkeke josotoi atala Buriaadiin modonii treestees 30000 k. m. moncogor modo abtaka bolzo caadaki kenç kangakani medegdee ygei, kireedemel modo 88,000 k, m. beledkeke josotoi atala Deede-Ydiin modo kireededeg zavood bol 5,000 k.m. eke bolson, caadaki basa ezen ygei, remzavoodto 32-33 onuudta kereglegdeke 40000 k. m. tylişe beledkeke tesebtei ba enyynees 3 daki kvaartalda 25,000 k. m. belen baika tesebtei, 4 kvaartalda ba 33 onii 1 kvaartalda 15,000 k. m. belegkegdesen baika tesebtei baina.

Menee eder kyrtel 40,000 k. m tylişiin negeç k. m. beledkegdee ygei ba jere modonii keregseleer jeke dutamag baina.

Kotiin emkinyydte tusaar baisan zorilgonuud bol ene gabşagai josonii barilgada byke sanalaa talbin, kedelmeriçediin dunda niitiin gegeereliin kedelmeri jabuulan nam ba komsomooliin kyçiigi zokistoigoor talbiza, socaliis josonii gabşagaiçalgiigi erkilen n. Staalinii tyykete zurgaan zaabariiigi bejelyylke josotoi.

Erdeniiin G.

Selenge şalgaltada

Selengiin aimag ebese kuriaalgiigi emkidkeze çadaa edii

Aimagiin emkinyydiin „eeree bytekede" naidaka yzeliigi tasa cokizo, alduu dutuugaa jabuud dundaa zasaka

Ɵbesenii kuriaalgada emkitei oroko

Manai soninii menee ederiiin dugaarta Selengiin aimagta, ebese kuriaalgiin kampaani ali zerge jabaza baisan tukai kedee biçegçediin keden olon biçegyyd tolilogdoson baina. Ene biçegyyd deerees baicaagaad yzekede tus aimag bol menee ziliin ebesenii kuriaalgiin kedelmeride ijyyliin 13 as ekilen oroko tesebtei aadla gancakan **„Ynen" ba „Ulaan mandagça"** kojor kolkoosuudaas bişeniini bolzorto edertee ekilze çadasan ygei baikaas gadana zarim kolkoosuud ba kamagiin tyryyn **Tamçiin MSS bol byke aimag dotorki maşiina zebsegligi bygediini kuriaasan aadla menee kyrter zasasan ygei „eeree bytekede" naidaza suuna.**

Aimagiin nam, zebleliin ba profsojuuziin bolon kamagiin tyryyn gazariin tasag ba kolkoossojuuza bol ebese kuriaalgiin kampaaniiin beledkelde azalçan aradiigi daiçalan elsyylze tus kampaaniiigi cag bolzor dotoroo emkitei ekileke jabadaliigi kangaba ygei. Aimagiin emkinyydtei zergeleed suuza baisan TAMÇIIN MSS ebese kuriaalgiigi tasaduulza baikada tedener bol enyynii alduu dutuugi jabuud dundaa zasaza, kuriaalgiin kedelmerigi eter tyrgenee ekilke tukai jamarç eris kemzee abasan ygei amagalan suuza baina.

Ɵbese kuriaalgadaa gyiced beledkeed tus kedelmeridee cag bolzor deeree zebceg tegelder garaad ebesenii kuriaalgiigi bolzoroos urid gyicedkeke ba kojor cabçalga kiike geze bolşoviig josoor temeceze baikada (Nojokon Derestei) zarim somnuudta bol „Ɵbesende orko cag erte" kura boroo jike ba ebesenii urgaca nirai geke metiin angiiin daisanii korto idkalga jabaza, saad toromsog kaçarza baina çuu.

Men tyynçelen. Selengiin aimag dotoroo siloos beledkeliin kampaani bol jamarç teseb karaa ygeigeer jabaza baina. Ɵngeregçe ziliin alduu dutuugi menee zilde surgaal bolgozo siloos beledkeliin barilga ba kaadariigi beledkeke bolon teeknigiin zaabari egeke geke metiin jabadaluud bol aimagiin emkinyydiin gol çukala sanal bodoliigi bejedee kanduulaa edii.

Selengiin aimagiin byke nam, zebleliin ba kolkoosiin bolon bişe bişe olon niitiin emkinyyd bol ene buzagai alduu dutuunuudiigi jabuud dundaa zasaza, ebese kuriaalgiin kedelmeride ynekeeree bodoto ba opiratiivno kedelberi egeke josotoi. Kolkoosuudiin yiledberiiin yrgelziin brigaadiigi zebeer emkidkeke, zydkeke kyçiigi zebeer aşaglan kereglеke, maşiinada gyiced daabari egçe sainaar kedelgeke bolon socaliis meriicee ba gabşagaiçalga delgeryylke begeed kamagiin azal kedelmeriiigee zebeer teşebleke jabadaluud bolbol ebese kuriaalgiin kampaanida ilalta dabaka ekin tyryyçiin dekem nekecel men bolno.

Deereki aimagiin gol azaliini mal azal men bolko tula socaliis mal azaliigi kegzyylkiin beki suuri bolko tezeeliin beki suuri baiguulka kereg bolbol nam zebleliin emkinyydiin menee ederiin gol çukala zorilgo men bolno. Uçar iimede, tus aimag bol ebese kuriaalgiin ba siloosiin kampaanida emkitei orzo tesebee cag bolzortoni gyicedkekees ilyybçelen gyicedkekiin telee daiçalan temeceke josotoi. Angiiin daisan ba tyynii teleelegçediin korto zyreşelgetei eris tes temeceze, namiin zinkeni şugamiigi zebeer jabuulka kereg bolbol ilalta dabakiin ceke zam men.

V.

zeeliigi baiguulka—ebese kuriaalgiin kampaanida tus aimagiin M. T. S. M. S. S. uud, nutagiin emkinyyd, somonii zeblelyyd ba kolkoosuud bol, bolşoviig josoor orozo çadaa edii baina. Gebel: ijyyliiin 13-aas ekilen ebesenii kedelmeride bygedeeree oroko baisan aad gancala „Ulan Mandagça" arteel ba „Ynen" komuuna oroson baina.

Bişe kolkoosuud bol (boroo kura jike, cag erte ebesen nilka) g. m. eldeb şaltagaanuudiin barimtalan angiiin daisanii ba lama-niudargaçuudiin yge jariza suuna. (Jeree, Gegeete, Derestei ba orongo) g. m. somonuudiin niudargaçuud ba çanga çadaltadta odoo kyrter ebese kuriaalgiin katuu daalta egtee edii, karin tedeniigi kairlasan mete ebseldeze suuna.

B. M. ulasiin maşiina zebsegeer kangaka kolboonii Selengiin aimagiin tasag ba tyynii tebiin sklaad bol, ijyyliiin 15 boltolo negeç ebese kuriaalgiin şine maşiina zebseg ba maşiiniin zapaas keregselyydiigi abasan ygei uçaraas M. S. S-nuud ba kolkoosuud kangagdaa edii baina.

Karin zarim kolkoosuudni keden olon kooson jabadal kiize, azaliin ederiigi geeze gemçen suuna. Tus sklaadta zakaaminii aimag oçoko aadristai 30. ebesenii maşiina morin tarmuuruud saraas deeşe kebteze baina.

Aimagiin gazariin tasag ba kolkoosiin kolboo bol, namiin teb komiteediin ba SSSR-iin aradiin komisaarnariin zebleliin togtooliin josoor ebese kuriaalgiin kampaaniigi, siloosiin ba ebelzeenii usanii gol cabçalan ba kedee gazar meteçelen ilgan opiratiivno kedelmeri egesen ygei, karin aimagiin tebiin egesenoor kizaarlan, sanaagaa amarasanaas iime jike tasaldal boloson azai.

Iime baidalaar caaşaa baiza bolko ygei. Enyynde gemtei niuuruudni josotoi zemejee amasaka josotoi.

Tus aimag dotorki bykii nam-komsomooliin geşyyd gabşagaiçuud, kolkoosçod ebese kuriaalgiin kampaanida negeç cag minuuta geel ygei, şuud kandaza soc. meriicee ba gabşagaiçalgiigi debzyylen, nek. Staalinii 6 zaabariigi bejelyylsen yndese deere, tesebee erkebişe dyyrgeke keregtei.

N. C,—iin

Tamçiin M.S.S. ebese kuriaalgada beledkene ygei.

Selenge. Tamçiin M.S.S. bol odoo kyrtel ebese kuriaalgiin kedelmeride jamarç beledkel ygei suuza baina.

Zişeelbel: odoo kyrtel maşiina zebsegyydeni gyiced zasagdaa ygei maşiina zebseg dutuutai, toso ba zapaas keregsel ogto ygei kolkoosuudiin dunda ebese kuriaalgiin kampaani tukai niite nebterelgiin kedelmeri jabuulagdana ygei. Zygeer M.S.S. iin Direegter Daşiin gegçe gancala kolkoostai ebese cabşaka tukai doogobor batalkaas

ondoo kedelmeri jabuulna ygei. Iigeed baikadani Selengiin aimagiin gazariin tasag enyyn tukai gyiced sanalaa tabika josotoi D-iin

Bolzoroos urid duusakiin telee temeceze baina.

Selenge. eerestiin somonii kolkoosuud ijyyli 11-ees ekilze ebesendee orobo.

Tus somonii kolkoosuud bol, koorondoo socaliis meriicee kiize ba brigaada brigaadiin dunda gabşagai josoor ebesenii kuriaalgiigi bolzoroosoni urida cabçaza abkaar kedelze baina.

Enyynees zişee abça, bişe somonuud darui ebesenii kuriaalgada oroko keregtei.

Ynenii brigaada C.Z. Zimbiin.

Kojor brigaada koorondoo meriicebe.

Selenge. Nojokon somonii **„Ulaan mandagça"** arteel bol, ijyyliiin 10-eder ebesenii kuriaalgiin kampaanida nege brigaadiigi gargaad, tereni, tus arteeliin modobeledkeliin kedelmeride jabaza baigaa brigaadatai socmeriiseegiin geree bişeg batalan garaba.

Bişe kolkoosuud enyynees zişee abaytii.

Ynenii brigaada Garmiin ba Dorziin.

Ɵbese kuriaalga ba siloos beledkeliigi tasalduulza baina.

Selengiin aimagiin. Ɵber-Zeekiin somzeblel bol ebese kuriaalgiin kampaaniiin beledkeliigi Ijyyliin sarada duusaad, ebesendee oroko tesebtei aadla tasalduulsan baina.

Siloos beledkeke tukai nam ba zasagiin zaabariigi ogto gyicedkene ygei. Enyyndn gemtei niuuruudiigi keseeke keregtei.

Z.B.

Nojkon somon 2 dakin cabçaka dobtolgodo orobo.

Selenge. Nojokon somon bol, odoo ijyyliiin 10 naas ekilze ebese kuriaalgiin kedelmeride orobo, kedelmeriin teseb zokioozo, yiledberiiin brigaaduudiigi gyiced emkidkebe. Zygeer tus somon bol, odoo zilde 2 udaa cabçaka zorilgo tabiza baina.

L. Dorziin

Ɵbese kuriaalgada Angliin daisan sad kiibe.

Selenge. Orongiin somonii karalcan tusalaka kaasiin tyryylegçiin orologço Garma Madagaanii (urdiin atamaan) gegçe odoo jabaza baigaa ebese kuriaalgiin kedelmeride jamarç beledkel ygei, karin tyryy D. Bavaasanii gegçiigi medeldee abça arki uudag azaltai. ail zaika albatai jabaza baina şuu.

Enyynde zokiko gazaraas kemzee abagtii.

Ynenii brigaad.

Selengiin aimag ebesenii kuriaalgada bolzor deeree garaba ygei.

Selengiin aimagiin gol azalni mal bygeed, socaliis mal eskeberiiin beki suuri bolko—maliin te-

Kolkoosuud bol urislamziin kampaanida kotoos geegdeke joso ygii

Urislamziin uriaa.

Bi bol, ergen aradiin dunda „tegeskekii çanartai dyrbedyygeer ziliin" urislamziigi 156 tekerig taraagaad, nadaçalan taraakiigi neked: Ceren Zambaliin, Ceren Abidiin, Damba Morkonii, Dorzo Bazariin, Rabdan Zambal Erdeniiin, Kogoojeviin A. (Jaruuna) Z. D. Namsarain, Kanduujev (Viitiim) C. Sodnomiin, B. Byde Zabiin gagçediigi socaliis meriiceede uriba.

Erdeni Cebegiin.

Tomo koligtiivuud syylde jabana.

„Şiidken tegeskekii çanartai dyrbedyygeer ziliin urislamziin caasiigi taraaka jabadalda Deede-Yde kotiin zarim koligtiivuud ynekeeree „eeree byteke" josoor kandana. Ilerkeilbel: Şiliin zavuud 55000 tekerig salintai aad, tus urislamzada 31535 tekerig bujuu 57%; Mikanliit 25200 tekerig salingaas 16430 tekerig bujuu 62%; Makanii kombinaadiin barilga—28385 tekerig salingaas-17635 tekerig bujuu 62%; Remzavood 1844 kedelmeriçenees urislamzada 453 kabaadaza 70550 tekerig abasan bolboç san kyygiin gazaraas zuramçalagdaa ygei. Burkolkoossojuuz enyyn tukai jamarç byridkel ygei ba Cegeegeer emçeleke gazar menle sula baina.

Tesebte too ygei

Alairiin aimagiin san kyygiin tasag bol, odoo ijyyliiin 8 kyrtele şine urislamziin tesebte toogi bylsoveeduudtaa egee edii baina. Ilerkiilbel:

Kyitenii bylsoveediin kolkoosuud ba emçiin azaltan bol, tesebte too ygei tula, eesediingee ugtamziin ujalgiigi bagsaaka arga ygei baina.

Bylsoveediin ba kolkoosuudiin nileed olon dakin tesebte toogiin tukai tus aimagiin san kyygiin tasagaas asuubaç, kariuu odoo kyrtele alga.

Gadana, aimagiin sonin biçeg bol, tus urislamziin tukai negeç kedelmeri emkidkel ygei, karin gancala bişe aimaguudta urislamziin ker zerge jabaza baisanii tukai medeecedeg baina.

Byke kyçiigee ɵbɵsɵkuriaalgada kanduulka

Θʙɵsɵkuriaalgiin kampaani tukai

Nɵk Petykooviin BK(b) Namiin B-M. Mozkoom ba KK 2 dugaar pleenym deere kiisen iledkeliin tobço

Nɵkɵdaa! Tɵsɵbtɵ taban ziliin dɵrbɵdeki zil dotoroo socaliis mal azaliigi kɵgzyylekiin talaar bidenii ɵmɵnɵ baisan zorilgonuud bol odoo dɵkɵzɵ baigaa ɵbɵsɵkuriaalgiin kampaaiaar maliin tezeeliigi ylemzeken jikeer baiguulsan erke baidalda gyicedkegdeze çadagdaka baina.

Θngɵrɵgçɵ ziliin dutuugi dabtaka ygei

Θngɵrɵgçɵ ziliin ɵbɵsɵ kuriaalgiin kampaaniiin turşalgiigi kimgadan ygei, ɵngɵrsɵn ziliin alduu dutuugi zasaza zalaruulan ygei, kolkoosuudiigi emkidkeliin ba aza akuin talaar bekizyylkiin tɵlɵɵ ynekeeree bolşoviig josoor temecesen ygei, ɵbɵsɵ kuriaalgiin kampaaniigi bytemzetei jabuulkiin tɵlɵɵ byke namiin emkinyydiigi, ba sovkoosiin kɵdɵlmɵrçɵn, kolkoosçon bolon ygeitei dunda çadaltaniigi daiçalan elsyylen ygei—bidenii ɵmɵnɵ baisan zorilgiigi gyicedkeze çadaka ygei baina.

Θngɵrɵgçɵ zilde ɵbɵsɵ kuriaalgiin kampaani bol manai Buriaad Mongol respyybligiin erke baidal dotoroo ekin tyryyn emkiteigeer ɵngɵrgɵgdɵsɵn baina. Ali bykii arga zyinyyd niuur deere baisan bolboç ene ɵbɵsɵ kuriaalgiin kampaani bol nileed kangalta ygei ɵngɵrgɵgdɵsɵn bilee.

1931 onii ɵbɵsɵ kuriaalgiin tɵsɵb bol respyyalig dotoroo kamta 74% gyicedkegdesen bɵgɵɵd zarim aimaguudta bol ene toogoos nileed baga gyicedkegdesenii ecesee maliin tezeel komordood tyyn deerees mal ykeke ba mɵrid muudaka turaka jabadal garsan baina.

Θmçiin azaltanii ɵbɵsɵ kuriaalgiin tɵsɵb bol araikan 52 kubi gyicedkegdesen baina. Ene jabadal bolbol namiin zarim emkinyyd ɵmçiin azaltaniigi oişoozo tooson ygei, ɵbɵsɵ kuriaalgiin kampaaniigi jabuulka tukai çukala kemzeenyydte ɵmçɵtɵn martagdasan ba tyynde şanal bodol tabigdasan ygei. Θngɵrɵgçɵ zilde ɵbɵsɵ cabçaka kɵdɵlmɵri bol ton oroitozo ekilegdesen baika tula ɵbɵsɵn nogoon kagdarça, ɵɵriingɵɵ sime syysiigi geesen baina.

Θngɵrɵgçɵ ziliin ɵbɵsɵ kuriaalgiin kampaaniiin yndesen dutagdal bolbol mɵn agrateeknigiin jabuulgiigi ton sulaar jabuulsan jabadal bolno. Θbɵsɵɵ buruugaar comoson uçaraas ɵzɵzɵ gutasan, tyimɵrtɵ dɵrɵzɵ şatasan geke juu galaas kamgaalka sakiuul baisan ygei. Cabçalangiin gazariigi modo çuluu ba buta boldoruugaas ceberleke jabadal ygei baisan. Ede bygede bol olonki gazaruudta maliin tezeel baiguulka jabadaliigi tasalduulka ba aikabtar jikeken garzada oruulsan baina.

Sovkoos, kolkoosuudta azal kɵdɵlmɵriigi zɵbɵɵr emkidkeke jabadal ygei baisan. Azaliin noormo geze baisan ygei, ezegyi jabadal garça baisan, kelceete azal bol bygede deere jabuulagdasan ygei, azal kɵdɵlmɵrdɵ brigaadiin meetod keregleke jabadal ygei baisan. Tus kampaaniin kɵdɵlmɵrdɵ „ɵɵrɵɵ bytekede“ naidaka ba kariuucalga ygei kandaka jabadal garça baisan, iime uçaraas maşiina zebsegiini ebderçe baisan, zɵdkɵkɵ kyçeni zɵb bişeer aşaglan kereglegdesen ba yiledberiin byteemze bol ton bagakan baisan.

Θbɵsɵ cabçaka masiiniin staancanuud bol tedende ɵgtɵsɵn suurijaa ɵzelsen ygei, tedener kɵtɵlbɵrilkɵ udkatai bolzo çadasan ygei. MSS-d bol kolkoosiin yiledberiigi emkidkegçe baikiin orondo olonki aimaguud dotoroo maşiina zebsegiigi keregtei gazarta ilgeke porostoi pyynegte bolon şilzesen baina.

Maliin tezeeliigi silooszuulka tɵsɵb ɵngɵrɵgçɵ zilde tasaldasan baina. Deede Ydiin aimag bol siloosiin tɵsɵbiigi arai geze 16,3 kubi, gyicedkesen, Kiaagtiin—18,8 kubi, Ekired—Bulagad, Kori, Bargazan ba Agiin aimaguud—63,4 kubi gyicedkegdesen baina. Siloos beledkeke kɵdɵlmɵri bol cag bolzortoo ekilegdesen ygei ba gadana teeknigiin kɵtɵlbɵri ygei baisan. Siloos beledkeze çadaka ygei jabadal bol siloosiin jikenki kubiigi gutaasan baina.

Namiin emkinyyd bol ɵbɵsɵ kuriaalgiin zorilgotoi zokilduulan ɵɵsɵdiingɵɵ kɵdɵlmɵriigi şenedken zasasan ygei baiba. Şiidkekii çanarta tasaguud bol namiin nɵlɵɵnɵɵr ba kɵtɵlbɵriɵɵr kabaaduulagdasan ygei baina.

Θngɵrɵgçɵ ziliin ɵbɵsɵ kuriaalgiin alduu dutuuni jɵrɵnkii deeree iime baina. Ede alduugaa şyyze ene zilde tyyniigi dakin dabtaka ygein tɵlɵɵ byke kyçiigee zangidaza, bide bol odoo dɵkɵzɵ baigaa ɵbɵsɵ kuriaalgada bidenii ɵmɵnɵɵ baigaa nileed jikeken çukala zorilgiigi gyicedkeze çadana.

850153 ga ɵʙɵsɵ kuriaaka tɵsɵʙtei

Mɵnɵɵ ziliin ɵbɵsɵ kuriaalgiin tɵsɵb bol ɵngɵrɵgçɵ ziliinkees nileed ygei çanga baina. Kerbee, bidener ɵngɵrɵgçɵ zilde 632 mingan gaa cabçalan cabçaka baisan bolbol mɵnɵɵ zilde 850153 gaa cabçaka bolnobdi, 34% yrgedkegdesen baina. Byke kuriaagdaka ɵbɵsɵn bol 893274 tonno bolko bɵgɵɵd ene bol kerbee dunda zergiin too abadal—1 geegterees 11 ceentnir bolko jym.

Ene zilde, ekin tyryyn kojordaki cabçalga kiigdeke baina. Ene keregte kolkoos azaltan ɵɵsɵdɵɵ jikeken yyskel gargasan baina.

Manii tɵsɵbɵt tɵlɵblɵɵgɵɵr kojordaki cabçalga bol 30 mingan gaa debesker gazar cabçagdaza, 17 mingan tonno ɵbɵsɵ kuriaagdaka jɵsɵtɵi. Iɵrɵ, bide mɵnɵɵ ene tɵlɵblɵɵgɵɵ yrgedkeke tukai kelceke josotoi azai uçar juub gekede, kizagaariin emki bol bidende gancakan MSS-iin şugamaar 72 mingan gaa gazar deere kojordoki cabçalga kiike daabari ɵgɵsɵn bɵgɵɵd, enyyniigi RSFSR-iin Gazar tariaalgiin arkomaad bol bol 100 mingan gaa kyrtel nemesen baina. Ene pleenym bol tus asuudal tukai saitar kelceze respyyblig dotoroo kojor daki cabçalga kiike toogiini baicaaza togtooko josotoi,

Nɵkɵdaa! Tanai medeseer, ɵngɵrɵgçɵ zilde cabçalangiin gazariigi kubaaka jabadal kyn aminii toogoor kubaagdasan baina. Ene zarşamiigi ulas tɵriin ba ekonoomigiinç talaar buruu geze toolko keregtei. Cabçalangiin gazariigi aduu maliin too deere kubaabal ylemze zokistoi baikasan.

Odoo zilde cabçalangiin gazaraa aduu mal deerei kubaaka jabadalda orozo çadaka ygei bide, ene bol gazariin eskemziigi şineer yndeseereni jabuulkiigi erike bolko azai. Θbɵsɵnii cabçalga bol mɵnɵɵ ekileed baina, uçar iimede, odoo zilde kyn aminii toogoor gazar edleke zarçam bol zalgamzalka bolno gebeç neleed jike kelceetei bolnoo, juub gekede: niuur deere baisan malaa tezeekiin tɵlɵɵ cabçalangiin gazar dutaza baisan tede kolkoosuudta, gazariin dmkinyyd bol dakin nemeze ɵgɵkɵ bolno. Enyynii koino, ɵbɵsɵ kuriaalgaa dyyrgesenii syylde bide bol cabçalangiin gazariigi maliin too deere kubaaka kɵdɵlmɵri jabuulka josotoi.

Mɵnɵɵ ziliin ɵbɵsɵkuriaalgada jamar azaltan keden kubi ezelke baisani iime: Kolkoosuud bol 63,5 kubi, ɵmçiin azaltan 28,8 kubi, sovkoosuud 10,3 kubi, ulasiin kopiratiiviin emkinyyd 6,5 kubi. Enyyn tukai menii iledkeliin teezes deere saitar kelegdesen tula bii dakin dusraka ygei.

Ene zilde 10031 ga debisker gazar deere ɵbɵsɵ tarigdaza 32,578 toonno edlel kuriaagdaka bolno. Enyynees sovkoosuud 593 gaa tarika josotoi, kolkoosuud 9960 gaa, ɵmçiin azaltan 1750 ga, ulasiin kopemki—726 gaa. Ene ɵbɵsɵ emkitei tarika ba kojordaki cabçalga kiike jabadaluud bol ton şine kemzeenyyd bolno. Namiin emkinyyd bol enyyniigi bytemzetei ɵngɵrgɵkɵ tukai kamagiin jike sanal bodol tabika josotoi.

Nɵkɵdaa! Θbɵsɵkuriaalgiin tɵsɵb karaagi aimag, somon, ba ilangajaa ail bykende kyrgeke jabadaliigi oroituulba, kɵdɵɵ nutagaas abtasan medeenyyd bol zarim aimaguudta ɵbɵsɵkuriaalgiin tɵsɵbiigi ɵmçiin azalta ail bykende mɵnɵɵ kyrter kyrgesen ygei geze kelene (Alair). Iime baidal bol jaabaç teseşe ygei. Odoo yjede manai respyyblig bol jɵrɵnkiidɵɵ ɵbɵsɵ kuriaalgada orood baina şuu.

Siloos ʙeledkeliigi kurdaʙçalka.

Siloos beledkeke tɵsɵb ɵngɵrɵgçɵ ziliin zişeegeer bol gurba dakin jikedkegdesen baina. Kolkoosuudta siloos beledkeke 10 baga torko barigdaka bɵgɵɵd, enyynde 1500 tonno siloos bagtaka ba yneni 45 mingan tɵkɵrig. Basa, 43500 tonno siloos bagtaka siloosiin nyken şineer zasagdaka bolno. Siloosiin—kampaani jabuulka yjede ɵngɵrɵgçɵ ziliin aldagdal dutagdaliigi surgaal bolgoko josotoi. Ganca nogoon soloomo siloosloko jabadal bol jaabaç teseşe ygei. Enyynde ogoroodiin tariaanii kajadasan, naran ceceg ba bişe ɵbɵsɵ ɵrɵmɵsiigi aşaglan keregleke keregtei.

Siloosiin barilga bol ton muugaar jabaza baina. Olonki aimaguudta ene barilgada mɵnɵɵ kyrter ekilsen ygei ba ekilsen bolboç ton oroitobo. Siloosiin nykenii barilgada kereglegdeke matiriaaliigi nutag deerei olko ygei, karin tɵbɵɵs erize baina. Siloosiin barilga tasaldakaa baisan ajuul tokiooldozo baina. Ene tɵlɵblɵgdɵsɵn tɵsɵbyyd bol cag bolzortoo byrimɵsɵn gyicedkegdekiin tula gabşagai josonii çukala kemzeenyyd keregtei baina.

Θngɵrɵgçɵ ziliin siloosiin beledkelde ton jike oroitozo oroson uçaraas bidener jikeken geegdeltei baisan. Enyyniigi kimgadaad, enyynii dooroki bolzoruudiigi togtooko: zerleg urgasan ɵbɵsɵniigi Ijyyliiin 10-aas Aavgustiin 10 **kyrter** siloosziIko. Ogoroodiin ba bişe ɵbɵsɵ Aavgustiin 1-ees Sintiaabriin 1 kyrter jabuulka.

1932 ondo, zerleg urgasan ɵbɵsɵnii yrese cugluulka jabadal ton tyryyn jabuulagdakani. Ende bol berkeşeelyyd jikeken, baika, uçarani ton şine kereg bolno.

MSS-d kɵtɵlʙɵrilɵkɵ udkatai.

MSS-d bol odoo dɵkɵzɵ baigaa ɵbɵsɵkuriaalgada kɵtɵbɵrilɵkɵ udkatai baika josotoi. Kerbee bidener 1931 ondo 5 MSS-tei baigaad, tedende daalgagdasan zorilgiigi gyicedkeze çadasan ygei baibal ene zilde ajaar 18 MSS-tei baika bolnobdi. Tedener bol 370 mingan gaa ɵbɵsɵ kuriaaka bɵgɵɵd, ene bol byke respyybligiin ɵbɵsɵ kuriaalgiin 40 kubiiigi ezelke baina. 1931 ondo MSS bol 70 mingan gaa ɵbɵsɵ kuriaasan baina. MSS-d bol gancakan ɵbɵsɵ kuriaalga jabuulka emki baika bişe tede bol kamagiin tyryyn socaliis mal azalda tezeeliin beki suuri tabika jabadalda zokiko—teeknikiin kemzeenyydiigi jabuulka josotoi, tede bol ɵbɵsɵ kuriaalgada azal kɵdɵlmɵriiigi zɵbɵɵr emkidkeke josotoi, ertiin cabçalga ba kojor cabçalga kiike josotoi.

Odoo baisan maşiina zebsegyydiin too bol zɵb ba sainaar aşaglan kereglesenii erke baidalda bɵrimɵsɵn kɵrkɵ baina. Olonki aimaguud dotoroo maşiina zebsegyydiin too medee kuriaaka jabadal ogto ygei. Zarim aimaguudta ba zarim kolkoosuudta maşiina zebsegiini ilyy garça baibaç zarimdani ogto ygei ba dutaza baina. Maşiinaar dutaza baigaa gazaruudta enyynii koino maşiiniin paarkiigi sainaar jabuulka çukala. Basa, şine maşiina abka, maşiiniin ilyy zyilyyd (zapaasnoi—çaasti) metiin tɵsɵbiigi byrimɵsɵn gyicedkeke. Enyynii yndesen şaltagaan bolbol tus keregiigi erkilze baisan emkinyyd ton kangalta ygei kɵdɵlmɵrilzɵ baina. Maşiina zasaka kɵdɵlmɵri ton muu jabaza baina. Θbɵsɵ kuriaalgada zɵdkɵkɵ kyçɵn bol morid bolno. Manai MSS-d bol traagtaruudaa abaa ɵdii. Ene bol aduu moridiin too tologoigi oloçoruulan ɵskɵkɵ tukai Namiin TK-d ba AKZ-iin togtooliigi azal kereg deere bejelyylen gyicedkeke tukai asuudaliigi bidenii ɵmɵnɵ ton çukala bolgon tabiza baina.

Bogonikon ʙolzorcoo duusaka

Θbɵsɵkuriaalgiin cag bolzor tukai asuudal bol ton çukala baina. Bidener, uuzam talatai Aga Juruuna, Zakaaminii aimaguudta ɵbɵsɵ kuriaalgiigi ijyyliin 10-as ekileed 40 konog dotoroo geke juu Aavgustiin 20 da duusaka, Sovkoosnudta ba kon. emkinyydte ɵbɵsɵ kuriaalga ekilke bolzoriigi tus aimagtai adalikan baika bɵgɵɵd tyyniigi 25 ɵdɵriin tarşada duusaka. Tarigdasan ɵbɵsiigi Aavgustiin 5—15 kyrtel kuriaaka keregtei.

Ene togtoogdoson bolzor bol ton jikeken bolzor geze tooloko keregtei. Azalaa zɵbɵɵr emkidkeke, socaliis meetod keregleke, niuur deere baisan kɵdɵlmɵrçɵd ba maşiinaar kangagdasan jabadalaas dulduidulan ene bolzoriigi ton bogoni bolgozo, yndesen sain tasaguudiigi 20 konogiin bolzorto kuriaaza abka keregtei. Ene bol kojor daki cabçalga kiike arga zyi olgoko bolno.

Azal kɵdɵlmɵriigi zɵʙɵɵr emkidkeke

Kolkoos ba sovkooşuudta azal kɵdɵlmɵriigi zɵbɵɵr emkidkeku jabadal bolbol ɵbɵsɵ kuriaalgiin tɵsɵbiigi gyicedkekiin şiidkekii çanarta erke baidal bolno. Θbɵsɵkuriaalgiin ilalta bolbol kɵdɵlmɵrçɵnii kyçiigi zɵbɵɵr aşaglan keregleke ba bodoto kɵtɵlbɵri bolon kɵdɵlmɵriçediin zygees keregtei uçar medeke josoor kandaka iime baidalaas dulduidana.

Byke azal kɵdɵlmɵrɵɵ nɵk. Staalinii 6 zaabariin yndese deere emkidkeze, soc. mɵriicɵɵ ba gabşagaiçalga delgeryylke kelceete azalda oroko, ezegyi kandaka jabadaliigi şuud usadkaka. Azal yiledberiiin gol kyçɵn bolbol yrgelziin brigaad baika bɵgɵɵd, tere bol ton sain kɵdɵlmɵriiin tɵsɵbtei ba tuskai gazar bolon yiledberiiin bagaza zebseg tuşaaza absan baika josotoi.

Nɵk. Petykoov bol ɵɵriingɵɵ iledkelde, ɵbɵsɵnii kontragtaaciigi ɵbɵsɵ kuriaalgiin yjede jabuulza 80 mingan tonno ɵbɵsɵ beledkeke tɵsɵbiigi gyicedkeke jabadaliigi kangaka ba basa ɵbɵsɵ kuriaalgada namiin kɵdɵlmɵriigi şinedken zasaza bodoto kɵtɵlbɵti ɵgɵkɵ keregiigi çukalaçalka tukai todorkoi kelesen baina.

Θbɵsɵ kuriaalgada angiiin daisan ba tedenii tɵlɵɵlɵgçɵd bol galzuuran zyreçeke tula tedentei kair nair ygei temeceze, namiin zinkeni şugamiigi zɵbɵɵr jabuulka ba nɵk. Staalinii 6 zaabariigi bodoto kɵdɵlmɵrdɵ bejelyylen gyicedkesenii yndese deere, ɵbɵsɵ kuriaalgada şiidkekii ilalta dabaza çadana geze keleed nɵk. Petykoov ɵɵriingɵɵ iledkeliigi dyyrgebe.

KΘDΘΘ BIÇEGÇENER BIÇENE

Zegşyyritei sula

Deede-Yde. Acagadiin somon doṭor paarbeledkeliin kampaanii zegşyyritei sula jabana. Kolkoosuudiin pravleeni ba somonii zɵblɵl ene kampaaniiigi oişoono ygei.

C. N.

„Ulaan kajaa“ ɵʙɵcɵ caʙçaka maşiina ygei.

M-Şiber. Cuulgiin „Ulaan kajaa“ arteel togtosonoos koişo ɵbɵsɵ tariaanii maşiina ygei, odoo kyrtele kokidozo baina.

Mɵnɵɵ ziliin urgaca kuriaalgada maşiina zakika juu ali ilyy maşiinatai kolkoosuudaas (Padlapaatkiin) abka mɵr ertees bederel ygei kɵdɵlmɵriiin cag tulgaad, tus arteeliin tyryylegçe „maşiina ygei jaaka geeşe bide. MSS tusalka geişyy“ geze jabana.

Ynenii brigaada.

Noosobeledkel 50% dyyrebe.

Selenge. Orongiin somon doto odoo ziliin noosobeledkeliin tɵsɵb bol, ton aarag jabana.

Odoo yjede tɵsɵbɵɵ araikan 50 kubiiigi gyicedkebe.

Enyyniigi çangadkaza noosobeledkeliigi cag bolzortoni erkebişe dyyrgeke keregtei.

Dulma.

Redaagtariigi orologço D. Cedenii.

В.-Уд. тип. БГИ. зак. № 1889 Бурлит № 552 тираж 3400